

Sygn. akt *XVII AmE 369/18*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 października 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodnicząca – **Sędzia Sądu Okręgowego Ewa Malinowska**

Protokolant – sekretarz sądowy Joanna Nande

po rozpoznaniu 13 października 2020 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 10 września 2018 r. znak: (...)

1) oddala odwołanie;

2) zasądza od powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. na rzecz pozwanego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 (siedemset dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Ewa Malinowska

Sygn. akt *XVII AmE 369/18*

UZASADNIENIE

Decyzją z 10 września 2018 r. (znak: (...)) - wydaną na podstawie art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 1 pkt 3a, w związku z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (dalej: PE), w związku z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła oraz na podstawie art. 104 k.p.a. w związku z art. 30 ust. 1 PE, po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. kary pieniężnej za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. – Prezes Urzędu Regulacji Energetyki orzekł, że (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. w dniach 10, 11, 12, 17, 18, 19, 20, 21, 24, 25, 26, 27, 28 i 31 sierpnia 2015 r. w odniesieniu do punktów poboru energii elektrycznej zlokalizowanych pod adresami: (...)-(...) K., ul. (...) oraz (...)-(...) K., ul. (...) naruszyła obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust. 3 PE i za to działalnie wymierzył Spółce karę pieniężną w wysokości 108.610 zł. (decyzja, k. 5-13).

Odwołanie od tej decyzji wywiodła (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K., zaskarżając decyzję w całości. Wobec decyzji podniesiono następujące zarzuty:

1. naruszenie art. 56 ust. 1 pkt 3a PE w związku z art. 11 i art. 11d ust. 3 PE, poprzez jego błędną wykładnię i w konsekwencji zastosowanie w stosunku do powoda w sytuacji, gdy w świetle okoliczności faktycznych, nie było podstaw do jego zastosowania;
2. naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, w szczególności art. 7, 7a, 77 § 1 i art. 80 k.p.a., poprzez odmowę przeprowadzenia dowodu z przesłuchania świadka oraz brak wnikliwej analizy umów i przysługujących na jej podstawie sumy limitów poboru energii elektrycznej, w konsekwencji którego organ błędnie przyjął, że powód dopuścił się przekroczenia dopuszczalnego poziomu poboru energii elektrycznej w okresie od 10 sierpnia 2015 r. do 31 sierpnia 2015 r., podczas gdy nieznaczne przekroczenie nastąpiło wyłącznie w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r.
3. ewentualnie, w przypadku nieuwzględnienia zarzutu z pkt 1, Spółka zaskarżyła decyzję w części ponad kwotę 15.657,57 zł.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty strona wniosła o uchylenie decyzji w całości, ewentualnie, w przypadku nieuwzględnienia zarzutu z pkt 1, wniosła o zmianę decyzji w następujący sposób:

- zmianę pkt 1 decyzji poprzez wskazanie, że do naruszenia obowiązku stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikającego z art. 11 i art. 11d ust. 3 PE, doszło w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. oraz
- zmianę pkt 2 decyzji poprzez obniżenie kary pieniężnej do kwoty 15.657,57 zł.

W każdym przypadku strona powodowa wniosła również o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. (odwołanie, k. 15-23).

Prezes URE, po dokonaniu ponownej analizy akt sprawy oraz zarzutów zawartych w odwołaniu, stwierdził brak podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji, wobec czego podtrzymał stanowisko w niej zawarte i wniósł o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. (odpowiedź na odwołanie, k. 45-58).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 1 stycznia 2013 r., pomiędzy (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. (dalej: Spółka (...); odbiorca) a (...) S.A. z siedzibą w G. (...), zawarta została „Umowa o świadczenie usług dystrybucji nr (...)”, której przedmiotem było świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej zakładu produkcyjnego odbiorcy (Zakład 2) - do punktów poboru zlokalizowanych w K. przy ul. (...) o kodzie (...): (...) oraz kodzie (...): (...). Moc umowną dla pierwszego z punktów poboru energii elektrycznej ustalono na poziomie 1200 Kw, a dla drugiego wynosiła ona 1000 kW. W § 3 ust. 2 pkt 9 umowy odbiorca energii zobowiązał się do ograniczania poboru energii elektrycznej w przypadkach i na zasadach określonych w § 5 ust. 7, tj. godząc się na ograniczenie poboru energii w przypadkach ograniczeń wprowadzanych zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Według pkt 13.1. Załącznika nr 10 do umowy (Instrukcja współpracy ruchowej), dotyczącego normalnego układu zasilania, w normalnym układzie pracy Rozdzielnia (...) Zakład 2 zasilana jest dwoma niezależnymi liniami kablowymi 15kV. Zakłada się równoczesną pracę linii zasilających. Zabroniona jest praca równoległa obu zasilaczy tj. z czynnym łącznikiem sprzęgła podłużnego w rozdzielni (...) Zakład 2. W celu uniknięcia pracy równoległej linii zasilających rozdzielnica wyposażona jest w blokadę elektryczną aby nie dopuścić do jednoczesnego załączenia wyłączników w polach zasilających i polu sprzęgła podłużnego.

W pkt 1 Załącznika nr 6 do umowy, regulującego zasady rozliczeń za świadczone usługi dystrybucji energii elektrycznej, rozliczeń tych dokonuje się zgodnie z zasadami określonymi w Taryfie wg taryfowych określonych w Załączniku nr 5 oraz według zasad obowiązujących na terenie poszczególnych Oddziałów (...) S.A. Natomiast w pkt 3 tego Załącznika

wskazano, że faktury VAT z tytułu świadczonej usługi dystrybucji wystawiane będą osobno dla każdego miejsca dostarczania.

(dowód: umowa nr (...) wraz z załącznikami i aneksem, k. 13-90 akt admin.).

Dnia 1 stycznia 2013 r., pomiędzy Spółką (...) a (...) S.A. z siedzibą w G. (...), zawarta została „Umowa o świadczenie usług dystrybucji nr (...)”, której przedmiotem było świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej do zakładu produkcyjnego odbiorcy (Zakład 1) - do punktów poboru zlokalizowanych w K. przy ul. (...) z punktem poboru o kodzie (...): (...) oraz o kodzie: (...), przy czym, zgodnie z Załącznikiem nr 10 do umowy, jedno z przyłączy stanowi rezerwę zasilania. Moc umowną dla pierwszego z punktów poboru energii elektrycznej ustalono na poziomie 1700 Kw. W § 3 ust. 2 pkt 9 umowy odbiorca energii zobowiązał się do ograniczania poboru energii elektrycznej w przypadkach i na zasadach określonych w § 5 ust. 7, tj. godząc się na ograniczenie poboru energii w przypadkach ograniczeń wprowadzanych zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Według z pkt 12.5 Załącznika nr 10 do umowy (Instrukcja współpracy ruchowej), dotyczącego sterowania i sygnalizacji, obydwie kablowe linie zasilające znajdują się pod napięciem 15 kV. Praca odbywa się przy obciążeniu jednej z linii, przy załączonym bloku sprzęgłowym (...). D. kablowa pozostaje jako zasilanie rezerwowe, na wypadek awarii jednej z linii lub konieczności wykonania prac konserwacyjnych, przełączeniowych i innych. W pkt 13.1 tego Załącznika, dotyczącego normalnego układu zasilania, przewidziano, że w normalnym układzie pracy Rozdzielnia (...) Zakład 1 zasilana jest dwoma niezależnymi liniami kablowymi 15 kV. Nie zakłada się równoczesnego obciążania linii zasilających, jedna z linii stanowi rezerwę zasilania.

W pkt 1 Załącznika nr 6 do umowy, regulującego zasady rozliczeń za świadczone usługi dystrybucji energii elektrycznej, rozliczeń tych dokonuje się zgodnie z zasadami określonymi w Taryfie wg taryfowych określonych w Załączniku nr 5 oraz według zasad obowiązujących na terenie poszczególnych Oddziałów (...) S.A. Natomiast w pkt 3 tego Załącznika wskazano, że faktury VAT z tytułu świadczonej usługi dystrybucji wystawiane będą osobno dla każdego miejsca dostarczania. (dowód: umowa nr (...) wraz z załącznikami i aneksami, k. 91-174 akt admin.).

W Taryfie (...) S.A., zatwierdzonej decyzją Prezesa URE z 16 grudnia 2014 r., o nr (...), w zakresie mocy umownej w pkt 4.2.13 przewidziano, że jeżeli dostarczanie energii elektrycznej odbywa się z kilku niezależnych miejsc jej dostarczania, opłatę za przekroczenie mocy umownej oblicza się oddzielnie dla każdego miejsca dostarczania, w którym nastąpiło przekroczenie tej mocy. Niezależnymi miejscami dostarczania energii elektrycznej nie są miejsca, za którymi występuje naturalne sumowanie pobranej mocy lub w których, zgodnie z umową, moc pobrana jest kontrolowana za pomocą sumatora. Stosownie do pkt 4.3.10. Taryfy, dotyczącego rozliczania z odbiorcami za ponadumowny pobór energii biernej, jeżeli dostarczanie energii elektrycznej odbywa się z kilku miejsc dostarczania, opłatę za ponadumowny pobór energii biernej oblicza się oddzielnie dla każdego miejsca dostarczania. W pkt 4.4.1. Taryfy, dotyczącym pewności zasilania odbiorców przyjęto, że odbiorcy, którzy we wnioskach o określenie technicznych warunków zasilania lub w umowie zgłosili wymaganie zapewnienia zwiększonej pewności zasilania, określonej ilości ciągów zasilania w układzie normalnym pracy sieci zasilającej urządzenia elektroenergetyczne odbiorcy, ponoszą podwyższone opłaty za usługi dystrybucji wynikające ze składnika stałego stawki sieciowej i stawki opłaty przejściowej w wysokości zależnej od realizowanego stopnia pewności zasilania, w wysokości określonej w umowie. (dowód: fakty bezsporne, wskazane przez pozwanego w odpowiedzi na odwołanie).

Fakturą VAT nr: (...) dokonano rozliczenia usługi dystrybucji energii elektrycznej dla Spółki (...) za okres od 1 sierpnia do 31 sierpnia 2015 r. oddzielnie dla każdego (...):

a) dla Zakładu nr (...) (K., ul. (...)) wykazano pobór energii na jednym z (dwóch istniejących) przyłączy, a stawka opłaty przejściowej i składnika stałego stawki sieciowej dla przyjętej w umowie dystrybucji energii elektrycznej mocy umownej rzędu 1700 kW, została zwiększona o współczynnik opłaty (1,5) dla zapewnienia zwiększonej pewności zasilania (co do drugiego, rezerwowego przyłącza),

b) dla Zakładu nr (...) wykazano pobór energii oddzielnie dla obu przyłączy oraz oddzielne stawki opłaty przejściowej i składnika stałego stawki sieciowej dla (...) o mocy umownej 1200 kW i (...) o mocy umownej 1000 kW.

(dowód: faktura (...) akt sądowych).

Pismami z 28 sierpnia 2014 r. (...) S.A. poinformowała odbiorcę o aktualizacji, przyjętych dla trzech (...) w Zakładach odbiorcy, planów wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej obowiązujących od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. Dla każdego z tych punktów poboru energii elektrycznej ustalono moc bezpieczną na poziomie 600 kW. Jednocześnie pouczono odbiorcę, że jest to moc niezbędna dla zapewnienia bezpieczeństwa mienia i załogi jego Zakładów i obowiązuje ona po ogłoszeniu 20-ego stopnia zasilania, co jest ***równoznaczne z zaprzestaniem produkcji przemysłowej***. Odbiorca nie kwestionował, wyznaczonych w planach dla jego obiektów, wielkości dopuszczalnego poziomu poboru mocy. (dowód: fakty niesporne; pisma (...), k. 200-202 akt admin.).

(...) S.A. z siedzibą w K. (dalej: (...)), pełniące funkcję Operatora Systemu Przesyłowego (dalej: (...)), w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości określonych w Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowych (IRiESP), spowodowanych m. in. sytuacją pogodową i hydrologiczną (wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych i rzekach) oraz wynikającego z niej ograniczenia w pracy części elektrowni, stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu art. 3 pkt 16d PE i wprowadziły - na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 PE - od godz. 10.00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które obowiązywały do godziny 24:00 dnia 11 sierpnia 2015 r.

Dnia 10 sierpnia 2015 r., działając w oparciu o art. 11c ust. 3 PE, (...) zgłosiły konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 PE, tj. w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, przewidującego na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła.

Rada Ministrów 11 sierpnia 2015 r. wydała rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które przewidywało te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00 na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dla odbiorców energii elektrycznej o mocy umownej powyżej 300 kW. (dowód: fakty powszechnie znane, bezsporne).

Spółka (...) nie dostosowała się do wprowadzonych 10 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w odniesieniu do trzech punktów poboru energii elektrycznej, zlokalizowanych w K. przy ul. (...) oraz przy ul. (...).

Wartość przekroczenia przez odbiorcę dopuszczalnego poboru mocy w (...): (...) przedstawiała się następująco:

10 sierpnia 2015 r. łącznie 7,98485 (MW w godzinie);

11 sierpnia 2015 r. łącznie 4,19630 (MW w godzinie);

12 sierpnia 2015 r. łącznie 2,56950 (MW w godzinie);

17 sierpnia 2015 r. łącznie 1,69360 (MW w godzinie);

18 sierpnia 2015 r. łącznie 1,18690 (MW w godzinie);

19 sierpnia 2015 r. łącznie 1,19680 (MW w godzinie);

20 sierpnia 2015 r. łącznie 1,16115 (MW w godzinie);

21 sierpnia 2015 r. łącznie 1,49380 (MW w godzinie);

24 sierpnia 2015 r. łącznie 1,86905 (MW w godzinie);

25 sierpnia 2015 r. łącznie 2,00915 (MW w godzinie);

26 sierpnia 2015 r. łącznie 1,28510 (MW w godzinie);

27 sierpnia 2015 r. łącznie 0,99925 (MW w godzinie);

28 sierpnia 2015 r. łącznie 1,85065 (MW w godzinie);

31 sierpnia 2015 r. łącznie 3,34270 (MW w godzinie).

Łącznie dla wyżej wymienionego okresu dla tego punktu odbiorca przekroczył 32,83880 MW w godzinie.

Wartość przekroczenia przez odbiorcę dopuszczalnego poboru mocy w (...): (...) wyniosła:

10 sierpnia 2015 r. łącznie 1,74448 (MW w godzinie);

11 sierpnia 2015 r. łącznie 1,12824 (MW w godzinie);

12 sierpnia 2015 r. łącznie 0,15736 (MW w godzinie).

Łącznie dla wyżej wymienionego okresu w punkcie tym odbiorca przekroczył 3,030080 MW w godzinie.

Wartość przekroczenia przez Odbiorcę dopuszczalnego poboru mocy w (...): (...) wyniosła:

10 sierpnia 2015 r. łącznie 0,32760 (MW w godzinie);

11 sierpnia 2015 r. łącznie 0,00696 (MW w godzinie).

Łącznie dla wyżej wymienionego okresu w punkcie tym odbiorca przekroczył 0,33456 MW w godzinie.

Łącznie przekroczenie dopuszczalnego poboru mocy we wskazanym okresie w ww. trzech punktach poboru energii elektrycznej wyniosło 36,20344 MW w godzinie.

(dowód: Załącznik nr 1 do zawiadomienia o wszczęciu postępowania administracyjnego, k. 3-8 akt admin.).

W roku 2017 Spółka (...) osiągnęła przychód (rozumiany jako przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi, pozostałe przychody operacyjne oraz przychody finansowe) wynoszący (...)zł. (dowód: Rachunek zysków i strat k. 213 akt admin.).

Pismem z 24 kwietnia 2018 r. Prezes URE zawiadomił odbiorcę energii o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia przedsiębiorcy kary pieniężnej w związku z powzięciem – na podstawie dokumentów przekazanych Prezesowi URE przez (...), do którego sieci odbiorca jest przyłączony – uzasadnionego podejrzenia naruszenia przez odbiorcę obowiązku stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, co zgodnie z art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy – Prawo energetyczne, podlega karze pieniężnej. (dowód: Zawiadomienie o wszczęciu postępowania, k. 1-2 akt admin.).

W dniu 10 września 2018 r. Prezes URE wydał decyzję, na mocy której wymierzył odbiorcy energii karę pieniężną w wysokości 108.610 zł za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w dniach 10, 11, 12, 17, 18, 19, 20, 21, 24, 25, 26, 27, 28 i 31 sierpnia 2015 r., w odniesieniu do punktów poboru energii elektrycznej zlokalizowanych w K. przy ul. (...) oraz przy ul. (...).

Powyżej opisany stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wyżej wskazane dowody, zgromadzone w toku postępowania administracyjnego, jak i w oparciu o twierdzenia i oświadczenia stron oraz fakty powszechnie znane. Sąd przyznał moc dowodową wszystkim zebranych w sprawie dokumentom, które nie były kwestionowane przez strony, a i Sąd nie znalazł podstaw, aby odmówić im mocy dowodowej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie podlegało oddaleniu.

W niniejszej sprawie zasadniczy spór między stronami dotyczył przede wszystkim istnienia podstaw prawnych do nałożenia kary pieniężnej na odbiorcę energii, który nie zastosował się do ograniczeń w poborze energii elektrycznej, wprowadzonych przez (...) S.A. (tj. (...)) od 10 do 11 sierpnia 2015 r., jak również dopuszczalności sumarycznego korzystania przez powoda z limitu poboru energii elektrycznej ze wszystkich czterech linii zasilających zakład produkcyjny powoda.

Z art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wynika, że Rzeczpospolita Polska zapewnia bezpieczeństwo obywateli. Bezpieczeństwo to obejmuje zaś, między innymi, bezpieczeństwo energetyczne, zdefiniowane w art. 3 pkt 16 PE, zgodnie z którym bezpieczeństwo energetyczne to stan gospodarki umożliwiający pokrycie bieżącego i perspektywicznego zapotrzebowania odbiorców na paliwa i energię w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony, przy zachowaniu wymagań ochrony środowiska.

Z kolei, zgodnie z definicją ustawową zawartą w Prawie energetycznym:

- bezpieczeństwo dostaw energii elektrycznej to zdolność systemu elektroenergetycznego do zapewnienia bezpieczeństwa pracy sieci elektroenergetycznej oraz zrównoważenia dostaw energii elektrycznej z zapotrzebowaniem na tę energię (art. 3 pkt 16a PE),
- bezpieczeństwo pracy sieci elektroenergetycznej to nieprzerwana praca sieci elektroenergetycznej, a także spełnienie wymagań w zakresie parametrów jakościowych energii elektrycznej i standardów jakościowych obsługi odbiorców, w tym dopuszczalnych przerw w dostawach energii elektrycznej odbiorcom końcowym, w możliwych do przewidzenia warunkach pracy tej sieci (art. 3 pkt 16b PE),
- zagrożenie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej to stan systemu elektroenergetycznego lub jego części, uniemożliwiający zapewnienie bezpieczeństwa pracy sieci elektroenergetycznej lub równoważenie dostaw energii elektrycznej z zapotrzebowaniem na tę energię (art. 3 pkt 16d PE).

Stosownie do treści art. 11 ust. 1 PE, w przypadku zagrożenia:

- 1) bezpieczeństwa energetycznego Rzeczypospolitej Polskiej polegającego na długookresowym braku równowagi na rynku paliwowo - energetycznym,
- 2) bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej,
- 3) bezpieczeństwa osób,
- 4) wystąpieniem znacznych strat materialnych

- na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła.

Ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła polegają na:

- 1) ograniczeniu maksymalnego poboru mocy elektrycznej oraz dobowego poboru energii elektrycznej;

2) zmniejszeniu lub przerwaniu dostaw ciepła (art. 11 ust. 3 PE).

Według art. 11 ust. 7 PE, Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw energii (poprzednio: ministra gospodarki), w drodze rozporządzenia, może wprowadzić na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła, w przypadku wystąpienia zagrożeń, o których mowa w ust. 1.

W myśl art. 11c ust. 2 PE, w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego:

1) podejmuje we współpracy z użytkownikami systemu elektroenergetycznego, w tym z odbiorcami energii elektrycznej, wszelkie możliwe działania przy wykorzystaniu dostępnych środków mających na celu usunięcie tego zagrożenia i zapobieżenie jego negatywnym skutkom;

2) może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin.

Natomiast zgodnie z art. 11c ust. 3 PE, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego niezwłocznie powiadamia ministra właściwego do spraw energii (poprzednio: ministra gospodarki) oraz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7.

W art. 11d ust. 3 PE przewidziano z kolei, że w okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia.

Szczegółowe zasady i tryb wprowadzania ograniczeń w dostawach i poborze energii elektrycznej określa rozporządzenie Rady Ministrów z 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła.

Zgodnie z § 5 pkt 1 rozporządzenia, ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła dotyczą każdego z odbiorców energii elektrycznej - dla których wielkość mocy umownej określonej w umowach ustalona została powyżej 300 kW i którzy nie podlegają ochronie przed wprowadzonymi ograniczeniami na podstawie § 6 ust. 1 rozporządzenia. Zaś w świetle tego ostatniego przepisu, ochronie przed wprowadzanymi ograniczeniami podlegają odbiorcy energii elektrycznej w ciągu całego roku, dla których wielkość mocy umownej określonej w zawartej umowie sprzedaży, umowie o świadczenie usług przesyłania albo dystrybucji lub umowie kompleksowej ustalona została poniżej 300 kW oraz:

- 1) szpitale i inne obiekty ratownictwa medycznego;
- 2) obiekty wykorzystywane do obsługi środków masowego przekazu o zasięgu krajowym;
- 3) porty lotnicze;
- 4) obiekty międzynarodowej komunikacji kolejowej;
- 5) obiekty wojskowe, energetyczne oraz inne o strategicznym znaczeniu dla funkcjonowania gospodarki lub państwa, określone w przepisach odrębnych;
- 6) obiekty dysponujące środkami technicznymi służącymi zapobieganiu lub ograniczaniu emisji, negatywnie oddziałujących na środowisko.

Stosownie do § 8 ust. 1 i 2 i 6 rozporządzenia, wielkości określające poziomy wprowadzanych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej poprzez ograniczenie poboru mocy ujęte są w planach wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które podlegają corocznej aktualizacji. Plan taki opracowywany jest przez operatorów systemów przesyłowych uzgadnianych z Prezesem URE na podstawie planów wprowadzania ograniczeń opracowywanych przez operatorów systemów dystrybucyjnych. Zaś na mocy § 10 rozporządzenia, umowy zawarte przez przedsiębiorstwa energetyczne z odbiorcami zawierają maksymalne ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej ujęte w planach ograniczeń i określają sposób powiadamiania o obowiązujących stopniach zasilania.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 23 lipca 2007 r. w § 11 i § 12 określa sposób informowania odbiorców z planami ograniczeń i ograniczeniami w poborze energii elektrycznej. I tak, według pierwszego z wymienionych przepisów, operatorzy oraz przedsiębiorstwa energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie zaopatrzenia w ciepło zapoznają odbiorców z planami ograniczeń przez ogłoszenia zamieszczone w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości lub w formie elektronicznej na swojej stronie internetowej albo w formie ustalonej w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy, co najmniej na 30 dni przed dniem obowiązywania ograniczeń. Natomiast zgodnie z § 12:

1. Ograniczenia w poborze energii elektrycznej są realizowane przez odbiorców stosownie do komunikatów operatorów o obowiązujących stopniach zasilania.
2. Komunikaty operatorów o obowiązujących stopniach zasilania, o których mowa w § 9, wprowadzanych jako obowiązujące w najbliższych 12 godzinach i przewidywanych na następne 12 godzin, są ogłaszane w radiowych komunikatach energetycznych w programie(...) o godzinie 7⁽⁵⁵⁾ i 19⁽⁵⁵⁾ oraz na stronach internetowych operatorów i przedsiębiorstw energetycznych wykonujących działalność gospodarczą w zakresie zaopatrzenia w ciepło, które obowiązują w czasie określonym w tych komunikatach.
3. W przypadku zróżnicowania wprowadzonych ograniczeń w poborze energii elektrycznej, w stosunku do stopni zasilania ogłoszonych w komunikatach radiowych, operatorzy powiadamiają odbiorców indywidualnie w formie pisemnej lub w sposób określony w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy, albo za pomocą innego środka komunikowania się w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.
4. Powiadomienia, o których mowa w ust. 3, są dla odbiorcy obowiązujące w pierwszej kolejności w stosunku do powiadomień ogłaszanych w komunikatach radiowych.

Odnosząc powyższe unormowania prawne do stanu faktycznego niniejszej sprawy stwierdzić należy, że powód jest odbiorcą energii elektrycznej, którego dotyczą ograniczenia w poborze mocy i jednocześnie nie mają do niego zastosowania wyłączenia z § 6 rozporządzenia. Powód był zatem zobowiązany zastosować się zarówno do ograniczeń wprowadzonych przez Operatora Systemu Przesyłowego (tj. (...) S.A.) w dniu 10 sierpnia 2015 r., jak i do ograniczeń wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów z 11 sierpnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które wprowadziło te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00.

Powód podnosi, że jest uprawniony do sumarycznego korzystania z limitu poboru energii elektrycznej ze wszystkich czterech linii zasilających jego zakład produkcyjny, co według powoda oznacza, że wprowadzone ograniczenia w jego przypadku dotyczyły iloczynu wartości dopuszczalnego poboru mocy elektrycznej oraz liczby źródeł zasilania (np. dla 20 stopnia zasilania wartość dopuszczalnego poboru mocy elektrycznej wynosiła dla Odbiorcy 2400 kW, co stanowi wynik pomnożenia 600 kW przez 4 źródła zasilania). Wobec tego, powód zarzuca pozwanemu brak wnikliwej analizy umów oraz przysługujących na ich podstawie sumy limitów poboru energii elektrycznej, w konsekwencji czego organ błędnie przyjął, że powód dopuścił się przekroczenia dopuszczalnego poziomu poboru energii elektrycznej od 10 do 31 sierpnia 2015 r., podczas gdy nieznaczne przekroczenie nastąpiło wyłącznie 10 i 11 sierpnia danego roku.

Wbrew stanowisku forsowanemu w odwołaniu, wnikliwa analiza dokumentów, wyszczególnionych w części niniejszego uzasadnienia, dotyczącej ustalenia podstawy faktycznej sprawy (tj. umów dystrybucji energii elektrycznej, Taryfy (...), załączonej do odwołania faktury VAT za świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej, trzech planów dot. wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, przyjętych na okres 1.09.2014 r. - 31.08.2015 r. dla każdego z punktów poboru energii elektrycznej w Zakładach powoda), wskazuje jednoznacznie na to, że po pierwsze – wbrew twierdzeniom powoda, nie dysponuje on czterema równoważnymi liniami zasilającymi, dla których określono stosowne limity poboru w przypadku ogłoszenia ograniczeń poboru. Jedną z linii stanowiła bowiem linię rezerwową, zatem powód bezpodstawnie uwzględnił ją w swoich obliczeniach. Po drugie, treść ww. umów, Taryfy (...) oraz opracowanych dla obiektów powoda planów wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej jednoznacznie wskazuje na to, że poziom mocy bezpiecznej został ustalony dla każdego z trzech przyłączy oddzielnie (poza przyłączem rezerwowym). Trafne jest zatem stanowisko pozwanego, że bilansowanie zużycia energii powinno się odbywać na poziomie przyłącza, a nie obiektu. Z żadnego z dokumentów zawartych w aktach niniejszej sprawy nie wynika bowiem, by powód był uprawniony do sumarycznego korzystania z limitu poboru energii elektrycznej, liczonej jako czterokrotność 600 kW, stanowiącego poziom mocy bezpiecznej. Wynika z nich natomiast, że w Zakładzie nr (...) pracował jeden punkt poboru, zaś drugie przyłącze miało charakter rezerwowy i przyłącza te nie mogły być jednocześnie obciążone, natomiast w Zakładzie nr (...) pracowały jednocześnie dwa punkty poboru. Nadto, wszystkie trzy punkty poboru energii, pracowały niezależnie od siebie. Należy zgodzić się z pozwanym co do tego, że powód nie przedstawił żadnego dokumentu, z którego wynikałoby, że ograniczeniom w poborze energii elektrycznej podlega obiekt w rozumieniu Zakładu nr (...) i Zakładu nr (...) łącznie, czy obiekt w rozumieniu dwóch (...) zasilających Zakład nr (...) lub Zakład nr (...). Z kolei (...) opracował dla trzech punktów poboru energii elektrycznej powoda (poza punktem rezerwowym) odrębne plany wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Z tych względów Sąd uznał, że wnioskowane przez powoda **dowody z zeznań świadka J. S. oraz z nagrania rozmowy przeprowadzonej przez świadka z infolinią (...)**, na okoliczność rozmowy przeprowadzonej w początkowym okresie obowiązywania ograniczeń poboru energii z przedstawicielem (...) (infolinia), podczas której zapewniono o prawie powoda do bilansowania poboru energii na poziomie wszystkich linii zasilających łącznie, **są nieistotne** dla rozstrzygnięcia sprawy. Należy bowiem w pełni podzielić stanowisko pozwanego, że jakakolwiek ustna informacja udzielona odbiorcy energii przez pracowników (...), nie może mieć pierwszeństwa przed dokumentami wiążącymi stronę (tj. umów o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej i dokumentów stanowiących załączniki do tych umów), z których jednoznacznie wynika sposób postępowania w stosunku do każdego z punktów odbioru energii i brak podstaw do łącznego bilansowania poboru energii z tych czterech punktów.

Analogicznie należało ocenić wniosek powoda o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z dziedziny elektroenergetyki na okoliczność, czy z punktu widzenia bezpieczeństwa Krajowej Sieci Elektroenergetycznej jest różnica między poborem 2,4 MW energii elektrycznej równomiernie z 4 linii zasilających po 0,6 MW z każdej z nich, a poborem tej samej ilości energii elektrycznej z 4 linii zasilających, lecz nierównomiernie, czyli że na jednej lub niektórych liniach pobór przekroczy 0,6 MW, podczas gdy na pozostałych pobór będzie znacznie poniżej tej wartości. W ocenie Sądu, wskazany przez powoda środek dowodowy, jak i teza dowodowa nie są przydatne dla wykazania, by powód był uprawniony do sumowania mocy bezpiecznych dla każdego z czterech punktów poboru energii elektrycznej, a w świetle dokumentów, stanowiących materiał dowodowy sprawy, brak jest jakichkolwiek podstaw, żeby dokonywać bilansowania w taki sposób w sytuacji, kiedy powoda obowiązywały zapisy ww. dokumentów. Nadto, jak trafnie zauważył pozwany, kwestia sporna sprowadza się w tym zakresie do ustalenia treści i oceny dokumentów (umów dystrybucji energii elektrycznej, planów wprowadzenia ograniczeń, Taryfy (...)), do czego nie jest wymagana specjalistyczna wiedza biegłego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy nie miał wątpliwości, że w rozpatrywanej sprawie strona powodowa nie dostosowała się do obowiązujących w sierpniu 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w odniesieniu do trzech punktów poboru energii elektrycznej, zlokalizowanych w zakładach produkcyjnych powoda w K. przy ul. (...). Wartość przekroczenia przez odbiorcę dopuszczalnego poboru wyniosła łącznie 36,20344 MW w godzinie. Powód powinien zadbać o to, żeby w planach wprowadzania ograniczeń uwzględniono moc bezpieczną

na poziomie zapewniającym prawidłowe funkcjonowanie prowadzonego przez niego zakładu produkcyjnego, w przypadku wprowadzenia ograniczeń w poborze energii, albowiem to do powoda należało zapewnienie jego przedsiębiorstwu prawidłowego funkcjonowania. Powód stwierdził, że wielkość 0,6 MW przyjęta dla 20 stopnia zasilania jego obiektów została narzucona przez (...), który jest monopolistą i żadne negocjacje w kwestii tzw. poziomu bezpiecznego nie wchodzi w grę. Należy jednak zauważyć, że powód nie zakwestionował przyjętych dla jego obiektów planów wprowadzenia ograniczeń, nie podnosił w toku postępowania administracyjnego, by wartości te zostały ustalone na niewłaściwym poziomie, jak też nie przedstawił żadnej dokumentacji wskazującej na to, że wystąpił do (...) z interwencją w zakresie zmiany poziomu mocy bezpiecznej. Powód nie wykazał, aby podjął jakiegokolwiek działania, aby zapewnić sobie moc bezpieczną na poziomie umożliwiającym prawidłowe funkcjonowanie jego przedsiębiorstwa. Nieprawdą jest, że wykluczone są jakiegokolwiek negocjacje z (...), gdyż Sądowi z urzędu wiadomym jest, że w wielu podobnych przypadkach operator dostosowywał plany ograniczeń, zarówno w zakresie poziomu mocy bezpiecznej, jaki i w pozostałych stopniach zasilania, do propozycji zgłaszanych przez odbiorców energii. Na to, że negocjacje z (...) są jak najbardziej możliwe wskazuje także korespondencja skierowana do powoda przez (...) S.A. 15 kwietnia 2015 r. (k. 419-421), w której przedstawiono powodowi propozycję podziału wielkości ograniczeń w poborze mocy dla planu obowiązującego w okresie 2015/2016, z prośbą o jej akceptację lub wprowadzenie korekt. Natomiast, jak słusznie zauważył pozwany, ewentualne sztywne stanowisko (...) (bo powód nie wykazał, by rzeczywiście było ono takie), co do poziomu mocy bezpiecznej, mogą uzasadniać faktyczne możliwości redukcji przez powoda poboru mocy elektrycznej. Poziom ten może być zatem determinowany czysto technicznymi warunkami. Wobec powyższego, zgłoszony przez powoda **dowód z zeznań świadka J. S., na okoliczność przebiegu negocjacji** z (...) co do wartości tzw. mocy bezpiecznej, należało uznać za **NIEPRZYDATNY (art. 235² § 1 pkt 3 k.p.c.) ???**, w szczególność – jak już zauważono - wobec nieprzedstawienia w tym zakresie jakiegokolwiek dokumentacji, zwłaszcza, gdy istnieje korespondencja skierowana do powoda przez (...), do której należałoby się odnieść, aby osiągnąć pożądany skutek w zakresie ustalenia poziomu mocy.

Zbędne było przeprowadzenie – wnioskowanego przez pozwanego - **dowodu zeznań świadka M. F.**, na okoliczność przeprowadzenia analizy poboru energii elektrycznej zużytej przez powoda w dniach 10-31 sierpnia 2018 r., ponieważ niewątpliwie powód przekroczył dopuszczalny poziom mocy w każdym z punktów poboru i analizy te w zakresie możliwości powoda obniżenia poboru mocy do poziomu zgodnego z planem nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia w tej sprawie.

Kwestia dopuszczania się przez powoda naruszenia zarzuconego w zaskarżonej decyzji, zdaniem Sądu, jest oczywista. Rozstrzygnięcia wymagało natomiast, czy istnieje w danym przypadku podstawa prawna do nałożenia sankcji za niezastosowanie się do wskazanych ograniczeń w poborze energii elektrycznej.

Zgodnie z art. 56 ust. 1 pkt 3a PE, Prezes URE jest zobowiązany do nałożenia kary pieniężnej na podmiot, który nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3.

Przepis art. 11 PE dotyczy ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzanych w drodze rozporządzenia Rady Ministrów.

Jeśli chodzi o art. 11c ust. 3 PE – który nie został wprawdzie przywołany jako podstawa prawna decyzji kwestionowanej w niniejszej sprawie - to przepis ten nie stanowi samoistnej podstawy do wprowadzenia ograniczeń. Dotyczy on bowiem obowiązków informacyjnych operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego w związku z wystąpieniem zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, a także obowiązku zgłoszenia konieczności wprowadzenia ograniczeń w trybie art. 11 ust. 7, tj. w trybie rozporządzenia Rady Ministrów. Natomiast sankcja za niedopełnienie przez operatora wskazanych obowiązków została przewidziana w art. 56 ust. 1 pkt 1c PE. Tym samym, zdaniem Sądu, odesłanie w art. 56 ust. 3a PE do przepisu art. 11c ust. 3 PE jest puste i mamy tutaj do czynienia z ewidentnym błędem ustawodawcy. Natomiast z całą pewnością

przepis ten nie daje podstaw do nałożenia na jakikolwiek podmiot, jakichkolwiek ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Prezes URE oparł zaskarżoną decyzję także na art. 11d ust. 3 PE, co zdaniem Sądu, było w pełni uzasadnione. Przepis ten stanowi de facto rozwinięcie uprawnień (...) wskazanych w art. 11c ust. 2 PE, przez określenie sposobu realizacji wprowadzonych ograniczeń. Przepis ten zawiera bowiem normę, która dotyczy możliwości ograniczenia przez operatorów systemu elektroenergetycznego – do których zaliczyć należy także operatora systemu przesyłowego – świadczonych przez nich usług przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej w zakresie niezbędnym do usunięcia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw. Pogląd taki wyraził także Sąd Apelacyjny w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z 10 marca 2020 r., wydanego w sprawie o sygn. akt VII AGa 366/19. Sąd orzekający w niniejszym składzie w pełni podziela i przyjmuje za swoje stanowisko zaprezentowane przez Sąd Apelacyjny w tymże uzasadnieniu, co do objęcia sankcją przewidzianą w art. 56 ust. 1 pkt 3a PE także przypadek niezastosowania się przez odbiorcę energii elektrycznej do ograniczeń w jej dostarczaniu i poborze, wprowadzonych w trybie art. 11c ust. 2 pkt 2 PE.

W ocenie Sądu Okręgowego, wykładnia art. 11d ust. 3 PE, skłania do wniosku, że Operator Systemu Przesyłowego (tj. (...) S.A.), wobec stwierdzenia w sierpniu 2015 r. zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, miał prawo wprowadzenia ograniczeń w świadczonych usługach. W konsekwencji, podmiot, który nie zastosował się do tych ograniczeń, podlega sankcji przewidzianej w art. 56 ust. 3a PE.

Należy mieć na uwadze, że wprowadzenie przez (...) ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, podobnie jak i korzystanie innych przewidzianych prawem uprawnień operatorskich, jest znaczącym instrumentem, służącym zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego państwa. W tym kontekście, rozwiązania przewidziane przez ustawodawcę w art. 11c-11d PE, mają wyjątkowy charakter, gdyż znajdują one zastosowanie w sytuacjach nadzwyczajnych. I tak, art. 11c PE odnosi się do przypadku wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, wskutek zaistnienia okoliczności wskazanych w ust. 1 tego przepisu, gdy usunięcie tego zagrożenia i zapewnienie prawidłowego działania systemu elektroenergetycznego nie pozwala na zastosowanie ograniczeń przewidzianych w art. 11 ust. 7 PE (tj. w drodze rozporządzenia Rady Ministrów), lecz wymaga natychmiastowego podjęcia nadzwyczajnych działań i zastosowania nadzwyczajnych środków. Z kolei art. 11d PE wskazuje na działania i środki, które w opisanej wyżej sytuacji, może podjąć i zastosować operator systemu przesyłowego oraz dystrybucyjnego w celu zażegnania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw. W ostateczności, gdy wyczerpane zostaną wszystkie inne działania, służące zapewnieniu pokrycia potrzeb odbiorców na energię elektryczną, operator systemu przesyłowego może wydać polecenia odbiorcom końcowym, co do ograniczeń w poborze energii elektrycznej, bądź przerwać jej dostawy, stosownie do planów ograniczeń (art. 11 ust. 6a).

W przywołanym uzasadnieniu wyroku z 3 marca 2020 r. Sąd Apelacyjny wyjaśnił, że przepisy art. 11d PE wskazują środki i sposoby działania przez operatora systemu przesyłowego, stanowiąc rozwinięcie generalnych dyrektyw postępowania przewidzianych w art 11c ust. 2 PE, tj. odpowiednio: art. 11c ust. 2 pkt 1 w związku z art. 11d ust. 1 PE oraz art. 11c ust. 2 pkt 2 w związku z art. 11d ust. 3 PE. Mianowicie, art. 11d ust. 1 PE określa uprawnienia operatora systemu przesyłowego względem innych użytkowników systemu (w celu wykonania art. 11c ust. 2 pkt 1), natomiast art. 11d ust. 3 PE zezwala na wykonywanie usług przesyłania i dystrybucji w sposób odpowiadający treści art. 11c ust. 2 pkt 2. Przepisy te – jak trafnie zauważył Sąd Apelacyjny - są powiązane ze sobą funkcjonalnie i istnieje między nimi ścisła zależność, co potwierdza z kolei ich redakcja, wskazująca analogiczne hipotezy ich stosowania, tj. co do art. 11c ust. 2 PE: „W przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej (...)”, a co do art. 11d ust. 3 PE: „W okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej (...)”. Sąd ten wskazał również, że – zgodnie z zamierzeniem ustawodawcy - dzięki przepisom art. 11c-11f PE operatorzy systemów sieciowych mieliby dysponować możliwościami skutecznego zarządzania instalacjami i sieciami energetycznymi nawet w sytuacjach wyjątkowych (art. 11c ust. 2 pkt 1 w związku z art. 11d ust. 1 PE), a w sytuacji zagrożeń mają być wdrażane ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w taki sposób, aby nie doszło do dysfunkcji całego systemu zaopatrzenia sieciowego (art. 11c ust. 2 pkt 2 w związku z art. 11d ust. 3 PE). Sąd ten podkreślił, że założeniem reagowania kryzysowego w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej jest pełna współpraca użytkowników systemu z operatorem systemu przesyłowego i realizującymi jego polecenia operatorami systemów dystrybucyjnych

(art. 9j ust. 3 w związku z art. 11c ust. 2 pkt 1 i art. 11d ust. 2 PE) oraz wykonywanie ich poleceń dyspozytorskich (z zastrzeżeniem braku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia osób), przy czym polecenia operatora systemu przesyłowego mają wówczas nadrzędny charakter wobec poleceń operatorów systemu dystrybucyjnego.

Sąd Apelacyjny podkreślił także znaczenie roli operatorów systemu elektroenergetycznego w ochronie infrastruktury krytycznej, o której mowa w ustawie z 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym. Wskazał, że infrastruktura elektroenergetyczna, w tym sieci w znaczeniu art. 3 pkt 11 PE, są elementem infrastruktury krytycznej, której ochrona stanowi wyraz odpowiedzialności władzy publicznej za bezpieczeństwo energetyczne. Z kolei operatorzy systemów elektroenergetycznych odpowiadają - między innymi - za ruch sieciowy w sieciowych systemach energetycznych, za bieżące i długookresowe bezpieczeństwo funkcjonowania tych systemów, eksploatację, konserwację, remonty oraz niezbędną rozbudowę sieci, którymi zarządzają, w tym połączeń międzysystemowych. Odpowiedzialność operatorów przejawia się w scentralizowaniu podejmowania decyzji dotyczących funkcjonowania sieci, a jej zakres wyznacza art. 9c ust. 2 PE - w przypadku operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego oraz art. 9c ust. 3 PE - w odniesieniu do operatora systemu dystrybucyjnego. Sąd Apelacyjny podkreślił w uzasadnieniu swego orzeczenia, że bezpieczeństwo dostarczania energii elektrycznej (poprzez zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania systemu elektroenergetycznego i odpowiedniej zdolności przesyłowej w sieci przesyłowej elektroenergetycznej) jest podstawowym zadaniem operatora systemu przesyłowego, gdyż wskazane zostało przez ustawodawcę na pierwszym miejscu.

W tym kontekście, trafna jest konkluzja tegoż Sądu, że przepisy art. 11d ust. 1 i 3 PE dostarczają operatorowi systemu przesyłowego instrumenty reagowania na wypadek sytuacji przewidzianych w art. 11c ust. 2 PE. Operator systemu przesyłowego jest zatem uprawniony do czasowego ograniczenia zakresu wykonywania umów przesyłowych, przez ograniczenie dostarczania energii elektrycznej, a w następstwie jego działania, analogiczne kroki podejmują operatorzy systemów dystrybucyjnych, do których to ograniczeń zobowiązani są dostosować się odbiorcy końcowi.

Reasumując powyższe, w ocenie Sądu Okręgowego, ograniczenia, o których mowa w art. 11d ust. 3 PE obejmują swoim zakresem także te wymienione w art. 11c ust. 2 pkt 2 PE. Ograniczenia w świadczeniu usług przesyłania i dystrybucji energii elektrycznej (art. 11d ust. 3 PE) stanowią rodzaj ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii. Natomiast, przywołany już art. 56 ust. 1 pkt 3a PE, przewiduje karę pieniężną za nie dostosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3. Oznacza to zatem, że niezastosowanie się przez odbiorcę energii elektrycznej do ograniczeń w jej dostarczaniu i poborze, wprowadzonych 10 sierpnia 2015 r. na polecenie (...) w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 PE w związku z art. 11d ust. 3 PE, stanowi podstawę do nałożenia na ten podmiot sankcji przewidzianej w 56 ust. 1 pkt 3a PE.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy w pełni podziela stanowisko Prezesa URE, co do zasadności orzeczenia wobec powoda kary pieniężnej w odniesieniu do naruszenia obowiązku stosowania się do ograniczeń, wprowadzonych zarówno przez (...) S.A., jak i w drodze rozporządzenia Rady Ministrów.

W ocenie Sądu, w danym przypadku brak było podstaw do zastosowania instytucji odstąpienia od wymierzenia kary, o której mowa w art. 56 ust. 6a PE. Zgodnie z tym przepisem, Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek. Istotne jest przy tym, że obie ww. przesłanki muszą zostać spełnione łącznie. W ocenie Sądu, w analizowanym przypadku pozwany trafnie przyjął, że stopień szkodliwości zarzuconego czynu jest znaczny z uwagi na jego wpływ na bezpieczeństwo Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. W globalnym wymiarze, w sytuacji zagrożenia dostaw energii elektrycznej zaistniałej w sierpniu 2015 r., nawet niewielkie, pojedyncze przekroczenia obowiązujących wartości poboru energii, miały bowiem ogromne znaczenie dla bezpieczeństwa systemu energetycznego państwa, bo ich suma stwarzała w tym zakresie realne niebezpieczeństwo dla pracy krajowej sieci elektroenergetycznej. Ponadto, skoro kara pieniężna dotyczy przekroczenia poboru mocy konkretnych dniach, tj. 10, 11, 12, 17, 18, 19, 20, 21, 24, 25, 26, 27, 28 i 31 sierpnia 2015 r., to nie jest możliwe przyjęcie, że powód zrealizował obowiązek lub zaprzestał naruszenia, bowiem w tych właśnie dniach miał miejsce stan, w którym nie zastosowano się do wprowadzonych ograniczeń związanych z bezpieczeństwem dostaw energii elektrycznej.

Zdaniem Sądu, powód nie przedstawił okoliczności, które podważyłyby wymiar nałożonej na niego kary za przekroczenia w poborze energii 10, 11, 12, 17, 18, 19, 20, 21, 24, 25, 26, 27, 28 i 31 sierpnia 2015 r. Zgodnie z art. 56 ust. 3 PE, wysokość kary pieniężnej, o której mowa między innymi w ust. 1 pkt 3a, nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Natomiast w myśl art. 56 ust. 6 PE, ustalając wysokość kary pieniężnej, Prezes URE uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe.

W opinii Sądu Okręgowego, wszystkie wymienione kryteria zostały ocenione przez pozwanego prawidłowo. Kara w wysokości 108.610 zł (stanowiąca iloczyn 3.000 zł i łącznego przekroczenia mocy wynoszącego 36,20344 MW w godzinie), wyliczona według metodologii przyjętej przez regulatora – w pełni zaakceptowanej przez Sąd orzekający w niniejszym składzie – mieści się w granicach wyznaczonych przepisami prawa.

Nadto, pozwany uwzględnił przy wymiarze kary zastosowanie się przez powoda do ograniczeń w części czasu ich trwania w ten sposób, że zawęził podstawę do wymierzenia kary wyłącznie do godzin, kiedy nastąpiło niedostosowanie się do ograniczeń i tylko w takim stopniu, w jakim niedostosowanie to miało miejsce. Biorąc pod uwagę wysokość przychodu, osiągniętego przez powoda w roku 2017 oraz maksymalną wysokość kary, jaka mogła być wymierzona w danym przypadku ((...) zł), kara w wysokości 108.610 zł nie jest nadmiernie dolegliwa i nie wpłynie negatywnie na kondycję finansową powoda.

Pozwany prawidłowo ustalił przesłankę dotychczasowego zachowania podmiotu. Skoro bowiem podobna sytuacja na rynku energetycznym w zakresie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej - jak sytuacja zaistniała w sierpniu 2015 r. - nie miała miejsca w ciągu wielu ostatnich lat i pod rządami relewantnych przepisów prawa, oznacza to brak możliwości oceny dotychczasowego zachowania powoda w kontekście wcześniejszego wykonywania przez niego obowiązków wynikających z ustawy - Prawo energetyczne, związanych z wprowadzeniem ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Nie chodzi tu bowiem o jakiegokolwiek wcześniejsze ukaranie podmiotu przez Prezesa URE, lecz tylko takie, które wiązało się z naruszeniem obowiązku dostosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Co do stopnia szkodliwości czynu, to jak już wskazano powyżej, Sąd podziela stanowisko prezesa URE, że należy ją uznać za znaczną z uwagi na to, że ograniczenia w poborze mocy są wprowadzane w celu zapewnienia bezpieczeństwa pracy sieci elektroenergetycznej w całym kraju i ich nieprzestrzeganie może rodzić poważne skutki dla Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. Ograniczenia takie zostały wprowadzone w związku z wyjątkowo wysokimi temperaturami i obniżeniem stanu wód w zbiornikach wodnych i rzekach, a zatem nawet niewielkie przekroczenia poboru mocy mogły wywołać blackout. Dlatego tak istotne ze względów bezpieczeństwa było przestrzeganie ograniczeń wprowadzonych w sierpniu 2015 r. I nawet jeśli przekroczenia w poborze mocy przez niektóre podmioty nie były wysokie, to biorąc pod uwagę niezastosowanie się do wprowadzonych ograniczeń przez znaczną liczbę odbiorców, kumulacja takich zachowań stanowiła realne zagrożenie dla tego bezpieczeństwa. Powód jest zaś profesjonalistą, a zatem dotyczą go podwyższone reguły staranności i zwiększone oczekiwania co do umiejętności, wiedzy, rzetelności, zapobiegliwości, zdolności przewidywania, jak również znajomości obowiązujących przepisów prawa oraz konsekwencji wynikających z niego dla wykonywanej działalności gospodarczej. Powód powinien zatem w taki sposób prowadzić działalność, aby nie naruszać przepisów prawa. Nadto, przy ocenie danej przesłanki należy mieć na uwadze **wyniki analizy rzeczywistego poboru przez powoda mocy w okresie od 10 do 12 sierpnia 2015 r. (tj. gdy obowiązywały stopnie poboru od 16 do 20) wskazujące na to, że powód prowadził w tym okresie normalną działalność produkcyjną, nie podejmując żadnych prób dostosowania poboru energii elektrycznej do obowiązujących limitów.** Podejmując zatem decyzję o przekroczeniu dopuszczalnego poboru mocy, ustalonego dla poszczególnych punktów poboru energii w Zakładach powoda, powód musi się liczyć z koniecznością zapłaty kary pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a PE.

Z tych wszystkich względów, odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie, gdyż zaskarżona decyzja odpowiada prawu. Zarzuty podniesione w odwołaniu stanowią jedynie niepopartą dowodami polemikę z rozstrzygnięciem Prezesa URE

i nie mogły prowadzić do zmiany lub uchylecia decyzji. Wobec powyższego, na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c., Sąd oddalił odwołanie, o czym orzeczono w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto, zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c., zasadą odpowiedzialności za wynik procesu przyjmując, że powód - jako przegrywający sprawę – zobowiązany jest do zwrotu pozwanemu kosztów procesu, na które złożyło wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 720 zł, ustalonej na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSO Ewa Malinowska